

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Голова приймальної комісії
Ректор Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
проф. Роман Петришин**
_____ 2023 р.



**Програма додаткового вступного іспиту з Історії України
для вступників за третім освітньо-науковим рівнем
доктор філософії PhD**

**Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 032 Історія та археологія**

Пояснювальна записка

Програму вступного випробування до аспірантури із спеціальності 032 – Історія та археологія розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з даної спеціальності.

Додатковий вступний іспит з історії України проводиться в усній формі.

Під час додаткового вступного екзамену вступник повинен продемонструвати здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень; здатність вибирати і застосовувати методи дослідження, адекватні предмету і завданням дослідження; готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації; здатність проводити теоретичні і експериментальні дослідження в сфері історичної наук, використовуючи сучасні методи дослідження; здатність формулювати релевантні для сучасної політичної науки і практики висновки на основі проведених досліджень; здатність застосовувати інтелектуальний інструментарій, понятійно-категоріальний апарат, необхідний для формування професійної історичної наукової позиції.

**Програма додаткового вступного іспиту з Історії України в аспірантуру
для вступників за третім освітньо-науковим рівнем
доктор філософії PhD**

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 032 Історія та археологія

1. Охарактеризуйте становище давніх слов'ян на території України (V – VIII ст. н.е.).
2. Розгляньте особливості виникнення та розвитку ранньофеодальної держави Київська Русь.
3. Розгляньте особливості розвитку Галицько-Волинської держави.
4. Охарактеризуйте процес виникнення козацтва в Україні та Запорозьку Січ.
5. Висвітліть становище України під владою Речі Посполитої (друга половина XVI – перша половина XVII ст.). Оцініть особливості розвитку культури.
6. Охарактеризуйте Визвольну війну українського народу середини XVII ст. Дайте оцінку діяльності гетьмана Богдана Хмельницького.
7. Розкрийте діяльність Кирило-Мефодіївського братства. Висвітліть роль Т.Г. Шевченка у національно-визвольному русі 40-50-х рр. XIX ст.
8. Розкрийте особливості національного відродження на західноукраїнських землях. Проаналізуйте революційні події 1848 – 1849 рр. та їх наслідки.
9. Розкрийте зміст та значення аграрної реформи на Наддніпрянській Україні (1861 р.).
10. Висвітліть становище Буковини у середині – другій половині XIX ст.- на початку XX ст.
11. Охарактеризуйте виникнення і діяльність Української Центральної Ради. Розкрийте особливості проголошення Української Народної Республіки, її внутрішню і зовнішню політику.
12. З'ясуйте становище Української держави гетьмана П. Скоропадського.
13. Охарактеризуйте процес утворення Західноукраїнської Народної Республіки, її внутрішню та зовнішню політику.
14. Розкрийте особливості політики «українізації» в Україні 20-х – початку 30-х рр. XX ст. та її наслідки.
15. Розкрийте процес здійснення нової економічної політики в Україні.
16. Охарактеризуйте політику індустріалізації в Україні (кінець 20-х – 30-ті рр. XX ст.).
17. Проаналізуйте політику насильницької колективізації сільського господарства в Україні (кінець 20-х – 30-ті рр. XX ст.).
18. Розкрийте причини голодомору в Україні в 1932–1933 рр., методи його організації та згубні наслідки. Особливості сталінських репресій в Україні.

19. Проаналізуйте процес приєднання Західної України, Північної Буковини, Хотинського, Акерманського та Ізмаїльського повітів Бессарабії до УРСР у складі СРСР.

20. Охарактеризуйте становище України в роки Другої світової війни. Дайте оцінку голодомору 1946-1947 рр. в Україні.

21. Охарактеризуйте збройну боротьбу проти тоталітарної системи в західних областях України у другій половині 40-х – на початку 50-х рр. XX ст.

22. Охарактеризуйте процес лібералізації політичного режиму в Україні після смерті Сталіна.

23. Проаналізуйте економічні реформи 50-х рр. XX ст. у сільському господарстві й промисловості України та їх наслідки.

24. Розкрийте особливості дисидентського руху в Україні 60-80-х рр. XX ст.

25. Охарактеризуйте розвиток економіки України у 70-80 рр. XX ст.

26. Охарактеризуйте Декларацію про державний суверенітет України та Акт проголошення незалежності України.

27. Охарактеризуйте вищі органи влади і управління незалежної держави України.

28. Проаналізуйте політичне життя в Україні (90-ті рр. XX – початок XXI ст.).

29. Проаналізуйте зовнішню політику України на сучасному етапі.

30. Розкрийте політику агресії Росії проти України.

Список літаратури

1. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Вид. центр “Академія”, 2002. – 565 с.
2. Борисенко В. Курс української історії: З найдавніших часів до XX століття. – К.: Либідь, 1996. – 616 с.
3. Вакулюк Т.Г. Актуальні проблеми історії України. – К., 1998.
4. Грицак, Ярослав Йосипович. Нариси з історії України: формування української модерної нації / Я. Грицак. – [2-ге вид.]. – Київ: Генеза, 2000. – 249 с.
5. Єфименко О. Історія України та її народу. – К.: Освіта, 1992. – 424.
6. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів: Вид-во НТШ у Львові, 1991. – 230 с.
7. Історія України: нове бачення: У 2-х т. – К., 1995. – Т. 1; 1996. – Т. 2.
8. Історія України / Кер. Авт. кол. Ю.Зайцев. – Львів: Світ, 1996. – 488 с.
9. Лановик Б., Лазарович А. Історія України. – К.: Знання-Прес, 2006. – 598 с.
10. Литвин В. Історія України. – К.: Наук. думка, 2006. – 728 с.
11. Магочій Павло Роберт. Історія України / Переклад з англ. – К.: Критика, 2007. – 639 с.
12. Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2005. – 576 с.
13. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. – Харків: ВД “ШКОЛА”, 2007. – 592 с.
14. Політична історія України XX століття. – К., 2003. У 6 т. – Т. 6. – Розд. V-X.
15. Полонська-Василенко Н. Історія України: Репринтне відтворення видання. У 2 т. – К., 1992. – Т.1. – 588 с.; Т.2. – 606 с.
16. Світлична В.В. Історія України. – К.: Каравела, 2006. – 205 с.
17. Черкашина Н. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. – К., 2005 – 289 с.
18. Шевчук В.П. Історія української державності. Курс лекцій. – К., 1999.
19. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К.: Генеза, 2005. – 175 с.
20. Яковлева Т.Г. Гетьманщина в другій половині 50-х років XVII ст. Причини і початок Руїни. – К., 1998.

Критерії оцінювання

Оцінку «А» («відмінно») заслуговує вступник, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне, методично правильне висвітлення основних та додаткових програмових питань, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних подій та фактів, діячів, дат тощо, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. Вступник, який виявив здатність самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною і додатковою літературою, рекомендованою програмою.

Оцінку «В» («добре») ставлять вступнику, який успішно виконує передбачені програмою завдання та засвідчив систематичний характер знань і здатний до їх самостійного поповнення й оновлення у процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Оцінка «С» («добре») ставиться за порівняно повне й методологічно в цілому правильне висвітлення основних і додаткових питань, належну аргументацію відповідей прикладами, знанням імен діячів, дат, вмінням логічно викласти історичний матеріал і зробити основні висновки.

Оцінки «D» («задовільно») заслуговує вступник, який виявив знання основного матеріалу в достатньому обсязі.

Оцінка «Е» («задовільно») ставиться за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання програмового матеріалу (в межах 50%), але є неповними, поверховими, без достатньої аргументації та належної логіки викладу.

Оцінку «FX» («незадовільно») ставлять вступнику, у знаннях якого є прогалини, який припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом